

Informeret samtykke- Instruks
(behandling og videregivelse af helbredsmæssige oplysninger)
Nordstjernen

Borgermålgruppe: Alle børn og unge på Nordstjernen	Gældende fra: September 2020	Udarbejdet af: Sarah Halgaard
Gældende for: Medarbejdere, Nordstjernen	Revisionsdato: Marts 2022	Iben Mikkelsen
	Næste revisionsdato: Januar 2024	Redigeret af: Louise Linneberg
		Godkendt af: Ledelsen Nordstjernen

Formål

Bestemmelserne i patientretsstillingsloven har til formål at sikre, at patientens værdighed, integritet og selvbestemmelsesret respekteres. Loven indeholder derfor bestemmelser om sundhedspersoners pligt til at give information og indhente samtykke til behandling samt videregivelse af helbredsoplysninger i forbindelse med behandling.

Pligten til at give information og til at indhente samtykke påhviler den behandlingsansvarlige sundhedsperson, jf. lovens § 12.

Formålet med denne instruks bliver i forlængelse heraf, at sikre en systematisk tilgang til indhentelse og dokumentation af informeret samtykke, således:

- At personalet fra Nordstjernen har informeret samtykke fra forældremyndighedsindehavere til deltagelse i undersøgelser, diagnosticering, genoptræning, sundhedsfaglige pleje mv.
- At der foreligger samtykke fra forældremyndighedsindehavere til at sundhedspersoner må videregive oplysninger om patientens helbredsoplysninger til Nordstjernens personale, hvis disse deltager i forbindelse med behandling eller lign.
- At der foreligger samtykke fra forældremyndighedsindehavere til at Nordstjernens personale må videregive oplysninger om patientens helbredsoplysninger til den behandlingsansvarlige sundhedsperson, hvis disse deltager i forbindelse med behandling eller lign.
- At der foreligger dokumentation på de pårørendes stillingtagen til det informeret samtykke.

Definitioner

Information af patienter og deres samtykke til undersøgelse og behandling er et fundamentalt grundlag for behandler-patientforholdet. Patientens samtykke skal gives på baggrund af fyldestgørende information fra sundhedspersonens side, og patienten kan til enhver tid tilbagekalde sit samtykke. Sundhedsloven beskriver hvordan og om hvad, sundhedspersonen skal

informere.

Et samtykke til behandling kan både være mundtligt eller skriftligt, og skal journalføres i patientjournalen.

Patienten har også ret til "ikke at vide". Det kræver en utvetydig tilkendegivelse fra patienten om, at han/hun ikke ønsker at blive informeret.

Mindreårige

En patient, der er fyldt 15 år, kan som udgangspunkt selv give informeret samtykke til behandling. Forældremyndighedens indehaver skal informeres herom, og skal inddrages i den mindreåriges beslutning, men beslutningskompetencen ligger hos den 15-17-årige. Denne regel tilgodeser såvel den unges selvbestemmelsesret som forældrenes pligt til at yde omsorg. Er en patient under 15 år, er det forældremyndighedens indehaver, der skal give samtykke.

Varigt inhabile patienter

Hvis en patient varigt ikke er i stand til at varetage sine egne interesser, kan informeret samtykke til behandling gives af patientens nærmeste pårørende, en værge eller en fremtidsfuldmægtig. De pårørende, værgeren eller den fremtidsfuldmægtige skal have information i det omfang, det er nødvendigt for at varetage patientens interesser i den konkrete situation.

Ansvar og kompetencer

Personalet på Nordstjernen skal følge denne instruks. Hvis instruksen fraviges skal dette altid drøftes med ledelsen

Fremgangsmåde- Procedure

Samtykkekompetence til behandling:

Nordstjernen er et specialiseret døgntilbud til børn og unge, der har betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, hvilket er ensbetydende med at der er tale om patienter, der varigt mangler evnen til at give samtykke, hvorfor det altid er nødvendigt at indhente informeret samtykke til behandling fra nærmeste pårørende til børn og unge på Nordstjernen efter Lov om Social Service § 66.1.6 samt § 107.

I de tilfælde, hvor barnet eller den unge er under værgemål, der omfatter kompetencen til at træffe beslutninger vedrørende helbredsforhold, jf. værgemållovens § 5, kan informeret samtykke dog gives af værgeren, jf. lovens § 9, stk. 1.

Samtykkets indhold på Nordstjernen:

Samtykket fra forældremyndighedsindehavere til Nordstjernens personale skal være givet til en konkret behandling, heri ligger at et samtykke skal være konkretiseret i den forstand, at det er klart og utvetydigt, hvad samtykket omfatter. Samtykket skal være informeret, og det skal sikre at forældrene er tilstrækkeligt informeret omkring hvad han/hun samtykker til. Derudover skal samtykket være aktuelt, det vil sige til en given behandling, der foretages i nærmeste fremtid.

Samtykke til videregivelse af helbredsoplysninger:

Et samtykke gælder ikke generelt, men opfatter kun de konkrete typer af oplysninger, som det aftales, at det vil være relevant at videregive.

Det er en forudsætning for at udøve sin selvbestemmelsesret i forbindelse med videregivelse af helbredsoplysninger mv., at patienten er fyldt 15 år har personlige forudsætninger for at forstå indholdet i og konsekvenserne af et samtykke.

Hvis en patient på 15 – 17 år ikke er i stand til at forstå konsekvenserne af sin stillingtagen, kan indehaveren af forældremyndigheden give samtykke i den nødvendige videregivelse.

For børn under 15 år er det ligeledes forældremyndighedens indehaver, der skal give samtykke til videregivelse.

Samtykke til videregivelse af helbredsoplysninger fra Nordstjernen:

Nordstjernen er et specialiseret døgntilbud til børn og unge, der har betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, hvilket er ensbetydende med at der er tale om patienter, der varigt mangler evnen til at give samtykke, hvorfor det altid er nødvendigt at indhente samtykke til videregivelse af helbredsoplysninger fra nærmeste pårørende til børn og unge på Nordstjernen efter Lov om Social Service § 66.1.6 samt § 107

Dokumentation

Når der indhentes samtykke, dokumenteres dette i dagbogstypen kontakt med pårørende.

Referencer

[Vejledning om information og samtykke og om videregivelse af helbredsoplysninger mv., VEJ nr. 161 af 16/09/1998](#)

[Vejledning om sundhedspersoners tavshedspligt dialog og samarbejde med patienters pårørende, VEJ nr. 9494 af 04/07/2002](#)

<https://stps.dk/da/ansvar-og-retningslinjer/patienters-retsstilling/informeret-samtykke/>

[Bekendtgørelse af sundhedsloven, LBK, nr. 1188 af 24. september 2016](#)